

Programmabegroting Purmerend 2025-2028

Programma 2

Samenleving

Visie

We vinden het belangrijk dat je in gemeente Purmerend jezelf kunt zijn en dat je er fijn kunt wonen. De omgeving waarin Purmerenders leven nodigt uit tot bewegen, gezond leven, ontspannen, werken, ontmoeten en elkaar helpen. Inwoners, jong en oud, wonen in een veilige en stimulerende omgeving waarbij zij hun talenten kunnen ontwikkelen en ontplooien. Soms is dat (even) ingewikkeld. Dan zijn wij er om samen met het netwerk en onze partners in de gemeente, te kijken wat nodig is. We streven ernaar dat Purmerenders zo lang mogelijk in de thuisomgeving kunnen blijven functioneren en beogen duurzame veiligheid voor iedereen thuis en in de omgeving waar zij wonen. We bieden ondersteuning om dit mogelijk te maken.

De komende jaren komen de beschikbare middelen en de arbeidscapaciteit onder druk te staan. Dit vraagt ook binnen het programma Samenleving om keuzes te maken. Deze autonome ontwikkeling heeft effect op de haalbaarheid en uitvoering van ons werk. Wij zien deze ontwikkeling ook als kans om de koers, gedragen door het coalitieakkoord, verder door te zetten. Dit vraagt ons om nog meer de krachten in de samenleving te zien en te versterken, creatief om te gaan met vragen die op ons afkomen en in te zetten op samenwerking vanuit de wijken. Zo werken we gezamenlijk met partners en inwoners aan een toekomstbestendige en inclusieve samenleving.

Doelen en activiteiten

We doen dit door midden in de samenleving te staan. We staan dichtbij inwoners en kunnen daarom zoveel mogelijk op tijd signaleren en passende maatregelen treffen. Dit vraagt om een nauwe, gelijkwaardige samenwerking tussen gemeente en partners in buurten en wijken. Medewerkers van de gemeentelijke loketten en maatschappelijke organisaties zoeken elkaar op om slimme en snelle oplossingen te bedenken. We kijken daarbij steeds naar de context van de inwoner.

Dit is geheel in lijn met de koers waar we voorstaan en die we de komende jaren verder gaan ontwikkelen, samen met onze partners. Deze manier van werken vraagt soms om lef en daadkracht. Maatregelen en acties die passen bij wat de inwoner nodig heeft maar ook wanneer nodig even niets doen. Dit zal niet zonder slag of stoot gaan, maar het vraagt ons creatief en vanuit verbinding met de samenleving keuzes te maken in wat we wel en niet doen. We stellen de uitvoering in staat om te handelen vanuit deze manier van werken.

We zien ook dat door de steeds schaarser wordende ruimte, het van groot belang is om de samenwerking met het fysiek domein te verstevigen. Vraagstukken in het kader van leefbaarheid, ontmoeten en sociale cohesie kennen regelmatig oplossingen in de fysieke buitenruimte. De komende jaren staat de koers, zoals opgeschreven in het nieuwe maatschappelijke beleidskader, centraal en zijn onze acties erop gericht om hier verder handen en voeten aan te geven. Een stevige lokale aanpak is belangrijk, maar binnen veel thema's trekken we ook regionaal op.

Vanuit het Rijk zien we de trend richting meer regionale samenwerking rond verschillende thema's, zoals het Integraal Zorgakkoord (IZA) om ervoor te zorgen dat we van elkaar leren, de handen ineenslaan bij grote maatschappelijke opgaven, en vooral dat inwoners, partners en ondernemers geen last hebben van de verschillen per gemeente. Hierbij blijft het de kunst om de lokale identiteit en krachten in de stad en dorpen te blijven zien en ruimte te geven.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Welzijnswerk

Met ons welzijnswerk bevorderen we het welzijn van onze inwoners om complexe situaties, zoals problemen op financieel, opvoedkundig of sociaal gebied, te voorkomen. De Purmerendse samenleving groeit; uitdagingen komen en gaan. Er wordt steeds meer van de mensen in de samenleving verwacht: denk aan mantelzorg, vrijwilligerswerk en een actieve deelname aan de maatschappij. De welzijnswerkers helpen hierbij: zij staan dichtbij onze inwoners (van jong tot oud), ondersteunen bij de zelfredzaamheid, vergroten het netwerk en brengen mensen bij elkaar.

- Door te blijven investeren in de samenwerking vanuit de sociale wijkteams en het 'werken in wijken', wordt zoveel mogelijk voorkomen dat situaties complex(er) worden.
- Het sociale wijkteam is voor veel inwoners het eerste contactpunt in de wijk en heeft een laagdrempelig karakter.
- Het wijkteam is een gemixte groep medewerkers en vrijwilligers dat telkens werkt vanuit de vraagstukken en/of krachten van inwoners.
- Het project Waakvlam wordt voortgezet. Het richt zich op inwoners met psychische kwetsbaarheid die verspreid over de wijken wonen om te voorkomen dat zij tussen wal en schip

raken en heeft ook oog voor de omgeving en omwonenden. Het voorkomt escalaties, zoals ernstige overlast of uithuiszetting, en zorgt voor het bewaren van rust in de buurt.

- We streven naar nog kortere lijnen met onder andere huisartsen, school- en maatschappelijk werk, het Centrum voor Jeugd en Gezin, het onderwijs en informele hulpverleners zoals mantelzorgers en vrijwilligersorganisaties (bijvoorbeeld Bim Bam, Elkaar Helpen Purmerend en de weggeefwinkel).
- Voor de jeugd zorgen we voor voldoende laagdrempelige jeugd- en jongerenplekken in de wijk waar ze welkom zijn en van daaruit geholpen worden met de specifieke vragen die je al op jonge leeftijd kunt hebben. Het liefst samen met de ouder(s).

Inclusieve samenleving

De gemeente Purmerend streeft naar een inclusieve, toegankelijke samenleving waar iedereen op hun eigen manier en volgens hun eigen wensen kan meedoen. We zorgen er samen met inwoners, ondernemers en organisaties voor dat het vanzelfsprekend is dat dit kan.

- De gemeente zet zich de komende jaren in om een breed Inclusiebeleid te ontwikkelen.
- We gaan de Toegankelijkheidsagenda actualiseren. Dit wordt onderdeel van de brede Inclusieagenda.
- We zetten ons in voor het optimaliseren van de toegankelijkheid van digitale middelen die de gemeente inzet voor de dienstverlening zoals purmerend.nl en andere kanalen.
- De gemeente is sinds 2012 een Regenbooggemeente, hier wordt actief beleid op gevoerd waarbij wij partners subsidiëren die zich inzetten om kennis en bewustzijn te vergroten.

Vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is onmisbaar in de samenleving. Het brengt inwoners samen, zorgt voor verbinding en is belangrijk voor veel maatschappelijke partners en evenementen. Het vinden en binden van vrijwilligers is een grote uitdaging waarin we zoveel mogelijk gezamenlijk optrekken. We zien een trend van steeds ouder wordende vrijwilligers en het tekort aan nieuwe aanwas van (jongere) vrijwilligers. Met name bij sport- en culturele verenigingen zien we de behoefte aan vrijwilligers.

- We investeren in een interactieve website en het doorontwikkelen naar een optimaal effectief platform van vraag en aanbod.
- Samen met diverse (vrijwilligers)organisaties stellen we een actieplan met uitvoeringsprogramma op voor het vinden en binden van vrijwilligers.
- We zetten daarbij in op innovatieve manieren die bijdragen aan het vinden en binden van vrijwilligers zoals digitale tools om vrijwilligers te werven en in te delen, promotionele acties tijdens markten en evenementen, de inzet van social media en narrowcasting en het stimuleren van nieuwe inwoners.
- We gaan de Dag van de Vrijwilliger organiseren om vrijwilligers de aandacht te geven die ze verdienen.

Ouderen en mantelzorg

We streven ernaar om ouderen en mantelzorgers de ondersteuning te geven die zij nodig hebben en hen te informeren over waar zij met hun vragen terecht kunnen. Onze voortdurende aandacht gaat uit naar wonen, preventie en mogelijkheden voor ontmoeting.

- We hebben aandacht voor het realiseren van geschikte woningen voor ouderen.
- We blijven structureel in overleg met zorgaanbieders over hun activiteiten in de wijk en het behouden van het voorzieningenniveau.

- Door het bieden van een wisselend aanbod van ontmoetingsmogelijkheden op groepsniveau of individueel niveau gaan we eenzaamheid tegen.
- De huisbezoeken aan ouderen verder intensiveren en beoordelen of de huidige werkwijze nog passend is. Het signaleren van vragen en knelpunten staat hierbij centraal, evenals het informeren over alle leefgebieden.
- We blijven het aanbod mantelzorgondersteuning optimaliseren voor de verschillende doelgroepen mantelzorgers, zodat zij de weg naar ondersteuning gemakkelijk kunnen vinden en we maatwerk kunnen bieden. Ook blijven we aandacht besteden aan het vergroten van de bekendheid over mantelzorg onder werkgevers.
- Actieve deelname aan het programma G'oud in Zaanstreek Waterland. In G'oud werken zorgaanbieders, zorgkantoor, gemeenten, huisartsen, ziekenhuizen en welzijnsorganisaties aan het realiseren van zorg en ondersteuning op de juiste plek.
- Met maatschappelijke partners in het voorliggend veld onderzoeken we hoe we de kwaliteit van de dienstverlening voor een steeds groter wordende groep zorgvragers kunnen waarborgen. We moeten hierbij keuzes maken om te kunnen doen wat nodig is voor de groep die de ondersteuning ook echt nodig heeft.

Wmo

Inwoners met fysieke, psychische en/of psychosociale beperkingen wonen steeds langer zelfstandig thuis. Deze groep groeit door de sterke vergrijzing in onze gemeente, terwijl er een tekort aan personeel in de zorg is. Dit zorgt voor flinke uitdagingen. Vanuit de Wmo ondersteunen we inwoners die onvoldoende zelfredzaam zijn in het zelfstandig wonen, niet op eigen kracht kunnen deelnemen aan de maatschappij en die geen beroep kunnen doen op een eigen netwerk.

- We zetten breder in op het versterken van de eigen kracht en het sociale netwerk rond ouderen door de inzet van bijvoorbeeld Eigen Plan en samenwerking met ketenpartners in de wijk.
- We zorgen ervoor dat inwoners die het echt nodig hebben, een beroep kunnen blijven doen op de Wmo. Hiervoor onderzoeken we de mogelijkheden van beleidswijzigingen die leiden tot minder uitgaven in de Wmo.
- De kwaliteit en het onderhoud van de (maatwerk) producten en diensten worden gemonitord en geborgd door middel van contractmanagement en met behulp van toezichthouders van GGD Amsterdam.
- We kopen kwalitatief goede ondersteuning in die aansluit bij de behoefte van onze inwoners. We werken hierin regionaal samen zodat we een aantrekkelijke markt blijven voor zorgpartijen.
- De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage voor maatwerkvoorzieningen per 2026 wordt voorbereid in 2025.

Maatschappelijke ondersteuning/opvang

De aanpak in wijken en buurten -dichtbij inwoners- stimuleert een inclusieve samenleving. Inwoners worden zoveel mogelijk thuis of in de wijk ondersteund zodat we eerder signaleren en passende hulp bieden.

- We verstevigen de samenwerking in de aanpak rond mensen met onbegrepen gedrag en versterken de GGZ kennis in de wijk.
- We zetten in op het organiseren van een fijnmazig netwerk in wijken en buurten waar de verschillende professionals elkaar kunnen ontmoeten en de voorzieningen bijdragen aan een inclusieve samenleving. In de letterlijke zin: samen leven. Waarin vragers van ondersteuning of zorg ook dragers voor anderen kunnen zijn.

- Met het oog op de transformatie en decentralisatie beschermd wonen, wordt er gezocht naar alternatieve woonvormen. We nemen dit mee in het nieuwe inkoopbeleid Beschermd Verblijf en Beschermd Thuis, om een succesvolle uitstroom naar een passende woonplek te bevorderen.
- Er is in opdracht van de raad gezocht naar een locatie om mensen met complexe multiproblematiek passende zorg en begeleiding te bieden.
- We wegen het maatschappelijke belang binnen (her)ontwikkeling van wijken en buurten mee. Hiermee wordt ook de fysieke (buiten)ruimte gebruikt om bovenstaande punten te bereiken.

Armoede en schulden

Bestaanszekerheid is het fundament voor een inclusieve samenleving. Iedereen kan meedoen en zo zelfredzaam mogelijk blijven participeren, zonder problematische schulden. Minder volwassenen en kinderen ervaren financiële belemmeringen om mee te kunnen doen. Inwoners ontvangen zo snel mogelijk de juiste hulp.

- We monitoren het herijkte armoedebeleid dat in 2023 is vastgesteld en passen indien nodig het beleid aan.
- We intensiveren de preventieve aanpak en vroegsignalering om te voorkomen dat inwoners in de problematische schulden belanden.
- We verkleinen het stigma op schulden waardoor inwoners zich in een eerder stadium melden bij de gemeente.
- We vereenvoudigen de aanvraagprocessen rond minimaregelingen, zodat aanvragen laagdrempeliger en toegankelijker worden voor mensen die het nodig hebben.
- In opdracht van het Rijk voeren we het thema 'energiearmoede' verder uit. Dit betekent dat we mensen die het financieel zwaar hebben, helpen bij het verlagen van hun energiekosten door middel van bewustwording, nazorg en verduurzaming van huizen.
- Binnen het Loket Schulddienstverlening bieden we een integraal aanbod en versnellen we het hulpverleningsproces door gebruik te maken van speciaal ontwikkelde landelijke instrumenten.

Werk en inkomen

Zoveel mogelijk mensen doen mee. Als gemeente kijken we hoe we verschillende mensen beter en effectiever kunnen ondersteunen. We geven uitvoering aan ons participatiebeleid met als doel zoveel mogelijk mensen te laten meedoen.

- We gaan door met het ontwikkelen van een gerichte aanpak voor verschillende doelgroepen en werken samen met Werkom om hen de juiste ondersteuning te geven.
- Werkom is aan de slag gegaan met de vernieuwde koers en de aanbevelingen die bureau Berenschot heeft gedaan in 2022. Hieruit is in 2023 de strategische agenda voortgekomen met een aantal speerpunten voor de komende jaren. Werkom werkt in samenwerking met ons verder aan de uitvoering van deze speerpunten.
- Het ministerie van SZW heeft een herziening van de Participatiewet aangekondigd middels de Participatiewet in balans. Hier bereiden we ons op voor.
- Het kabinet investeert in de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur zodat mensen en bedrijven weten waar ze hulp kunnen krijgen bij de zoektocht naar een baan of personeel. Hier bereiden we ons op voor.

Inburgering

Inburgeraars worden zo goed mogelijk ondersteund bij hun integratie, zodat ze naar vermogen kunnen deelnemen aan de samenleving. We gaan uit van de leefwereld van de inburgeraar. Daarbij

wordt voor iedereen een plan op maat gemaakt waarbij wordt gekeken naar taal, financiële zelfredzaamheid en maatschappelijke ondersteuning.

- We blijven streven naar kwalitatief goede begeleiding en aanbod. We werken samen met maatschappelijke partners en taalscholen om dit te bereiken.
- Kinderopvang blijft een belangrijk onderwerp binnen de inburgering. We gaan verder met het vinden van de juiste aansluiting tussen kinderopvang en het inburgeringsproces.
- We zetten op verschillende manieren in om inburgeraars mee te laten doen in de samenleving door bijvoorbeeld fietslessen aan te bieden.
- We zetten in op actieve begeleiding naar werk in samenwerking met Werkom.

Jeugd

We werken aan een toekomstbestendig zorgstelsel waarbij we enerzijds ervoor waken dat de jeugd en hun ouders op een passende manier hulp ontvangen en anderzijds dat dit betaalbaar en haalbaar blijft. Dat betekent dat we kritisch kijken naar wat we wel en niet doen. Vroegtijdig signalen opvangen, maar niet groter maken dan het is. Kleine problemen klein houden. Niet alles willen oplossen, maar ook begrijpen dat het leven nou eenmaal gepaard gaat met hobbels. Dit vraagt een andere houding van ons allemaal en is een proces van lange adem. We zetten daarom in op dialoog over deze beweging (normaliseren) en goede samenwerking in het hele speelveld van preventie tot aan veiligheid.

- We zetten breder in op het versterken van de eigen krachten van een gezin/jeugdigen en het sociale netwerk. We richten ons op het opstellen van familiegroepsplannen en de betrokkenheid van de omgeving van gezinnen en jeugdigen.
- Om gezinnen in een zo vroeg mogelijk stadium passende ondersteuning te bieden, zetten we in op het werken in de wijk met ketenpartners zoals scholen, POH GGZ Jeugd, schoolmaatschappelijk werk en wijkinitiatieven.
- We stemmen de zorgketen beter op elkaar af.
- We hebben meer aandacht voor de kwaliteit en passende zorg.
- We investeren aan de voorkant van het stelsel door te focussen op vroeg signalering, preventie en integrale samenwerking.
- We versterken de keten tussen jeugd en veiligheid met als doel crimineel gedrag te verminderen. Dat vraagt meer regie op het hele speelveld.
- We zeggen vaker 'nee' bij aanvragen voor specialistische jeugdhulp, omdat dit niet altijd de meest passende vorm van ondersteuning is. Kwetsbare kinderen die jeugdhulp nodig hebben ontvangen altijd passende ondersteuning. Dit betekent niet altijd specialistische jeugdhulp, maar ook andere vormen van ondersteuning.
- We werken scenario's uit voor de inrichting van het jeugd domein, met als doel om te voorkomen dat kinderen onnodig specialistische hulp ontvangen in plaats van hulp dichtbij in het eigen netwerk of vanuit de wijk.
- We hebben jaarlijks aandacht voor de werving van pleeggezinnen door onder andere deel te nemen aan de landelijke campagne Open je wereld. Daarnaast is Buurtgezinnen een preventief initiatief dat aansluit bij het proces van normaliseren en versterken van de eigen kracht van jeugdigen/ouders en het sociaal netwerk.
- We pakken de opgaven op uit de landelijke Hervormingsagenda Jeugd.
- We werken aan de afbouw van de gesloten jeugdzorg volgens de bovenregionale aanpak Thuis voor Noordje. Gesloten jeugdhulp wordt omgevormd tot kleinschalige woonvormen.

- We zetten in op een nieuwe regionale aanbesteding voor specialistische jeugdhulp. De Hervormingsagenda legt daarbij randvoorwaarden en maatregelen op met een verplicht karakter.
- We zetten proactief in op toezicht houden op de kwaliteit en rechtmatigheid van specialistische jeugdhulp.
- Samen met de regiogemeenten verminderen we het aantal schakels in de jeugdbeschermingsketen en signaleren we tijdig zorgen en onveiligheid rondom inwoners als gevolg van (vermoedens van) huiselijk geweld.

Onderwijs

Ongeacht de achtergrond en thuissituatie moeten kinderen gelijke kansen kunnen krijgen op een kansrijke toekomst. De school is de plek waar kinderen een groot deel van hun leven doorbrengen en hoort een veilige plek te zijn van waaruit kinderen zich kunnen ontwikkelen. Samenwerking met de school is met name vanuit het perspectief van preventie zo belangrijk. Daarom werken scholen, ketenpartners en gemeente samen om signalen vroegtijdig op te pakken en te kijken waar structureel iets anders nodig is.

- Samen met alle onderwijspartijen kijken we het komende jaar op welke wijze de onderwijs agenda doorontwikkeld.
- We zetten forse stappen in de vernieuwing van ons schoolgebouwenbestand met investeringen in nieuwbouw van 7 schoolgebouwen voor een bedrag van € 32,5 miljoen in 2025 en € 32,6 miljoen in 2026.
- We richten ons op in- en naschoolse activiteiten om kansengelijkheid te vergroten door onderwijs-, cultuur- en sportactiviteiten aan te bieden op scholen. Dit maakt het mogelijk dat kinderen zich in de volle breedte kunnen ontwikkelen en ontdekken waar hun talenten liggen.
- Op het voortgezet onderwijs vinden er voorlichtingen plaats in de vorm van theaterlessen met maatschappelijke thema's zoals sociale mediawijsheid, alcohol en drugs. In het primair onderwijs spelen we in op actuele maatschappelijke thema's.
- Wij bieden opnieuw alle basisscholen de mogelijkheid om de eindmusical van groep 8 op een professioneel podium in een theater uit te voeren.
- Samen met de Brede School Beemster (BSB) wordt een uitvoeringsagenda gemaakt met onderwerpen die actueel zijn binnen het onderwijs, de kinderopvang en de gemeente. We willen met alle scholen meer in wijkverband werken. Op het moment dat we de scholen gezamenlijk bij elkaar hebben willen we per wijk een uitvoeringsagenda hebben zodat we in elke wijk gezamenlijk met het onderwijs kunnen inspringen op de actualiteiten die daar leven.
- Leerplicht en medewerkers van het Doorstroompunt (voorheen RMC) zijn meer aanwezig op de scholen én in de wijk; om zo vroegtijdig schoolverlaters te signaleren en eerder ondersteuning op maat te bieden.
- Vanuit de regio wordt gewerkt aan een betere en eenduidige aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.
- Bij het Leerlingenvervoer wordt ingezet op maatwerk waarbij we oog hebben voor het stimuleren van zelfredzaamheid/zelfstandigheid van een gezin.
- Met verschillende schoolbesturen (po) willen we onderwijs en jeugdhulp slimmer met elkaar verbinden. We bevorderen het wijkgericht werken.

Sport

Sporten en bewegen verbindt, is leuk en gezond! Sportverenigingen en -aanbieders hebben een belangrijke sociale en maatschappelijke functie. We helpen hen die op zoek zijn naar de verbinding,

zodat we meer mensen stimuleren om te bewegen en te sporten. Hierbij is ook ruimte voor ongeorganiseerd sporten. Samen zetten we in op een gezonde leefomgeving in de wijken waarin sport en bewegen een belangrijke rol hebben.

- We voeren de Sportvisie en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) uit via het uitvoeringsprogramma.
- We helpen verenigingen zich te ontwikkelen door advies te geven en in te zetten op multisportoplossingen en open sportparken.
- We zetten e-sports en gaming in om de maatschappelijke verbinding met jeugd en jongvolwassenen te versterken en de digitale en niet-digitale sportwerelden bij elkaar te verbinden.
- De doorverwijzing naar verenigingen en sportaanbieders wordt versterkt door een actieve inzet en goede samenwerking tussen maatschappelijke partners. Daarbij zorgen we voor verbinding met (kwetsbare) doelgroepen en worden zij gestimuleerd tot sport en bewegen.
- Vitale sportaanbieders, zowel commercieel als niet-commercieel, worden gestimuleerd en ondersteund in het aangaan van de verbinding en maatschappelijk projecten.
- De verhoogde capaciteitsvraag naar binnensportaccommodaties wordt ingevuld door het realiseren van een nieuwe sporthal de Karekiet, een tijdelijke sportzaal bij VPV Purmersteijn en een sportzaal bij OBS De Delta in Purmer-Zuid. De binnensportaccommodaties voor het onderwijs worden meegenomen binnen het nieuwe integraal huisvestingsplan (IHP);
- Het Leeghwaterbad wordt uitgebreid met een hybride zwembad waarmee een oplossing wordt geboden voor het tekort aan zwemwater voor onder andere zwemlessen.

Cultuur

Kunst en cultuur dragen in belangrijke mate bij aan een goed leefklimaat. Cultuur prikkelt, inspireert, creëert ruimte voor verbeelding, vormt identiteit en geeft kleur aan het leven. Ook zorgt het voor verbinding en vergroot het de gezamenlijkheid. Dit draagt bij aan de leefbaarheid en de identiteit van onze gemeente.

- We werken aan het versterken en het vergroten van de zichtbaarheid van het culturele aanbod door de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma van de cultuurvisie 2024-2032.
- We vergroten de bekendheid van het cultureel aanbod, onder andere door de verbinding te versterken met de binnenstadvisie, en de beleidsterreinen economie, toerisme en werelderfgoed.
- We stimuleren cultureel aanbod verspreid over de gemeente, onder andere in het Amfitheater, in de wijken en gekoppeld aan maatschappelijke ontmoetingsplekken in samenwerking met Clup Welzijn en SPURD.
- We blijven met de culturele partners in gesprek om constant te werken aan een divers en kwalitatief hoogwaardig cultureel aanbod dat aansluit bij de behoefte van onze inwoners.
- We zetten in op de participatie van kwetsbare mensen en de toegankelijkheid van cultuur.
- De verordening amateurkunst wordt herzien, waarbij een kwalitatief en divers aanbod en de maatschappelijke en culturele waarde van de verenigingen centraal staan.
- De subsidiëring van evenementen wordt geactualiseerd op basis van onder andere de evenementen-, de cultuur- en de sportvisie.

Gezondheid

We streven naar inwoners die zoveel mogelijk bewust en gezond leven. Voor jong en oud. Zo proberen we ouders te stimuleren om gezond te koken voor hun kinderen, zodat het letterlijk met de 'papelepel' wordt ingegoten.

- Een geactualiseerde gezondheidsnotitie met aandachtspunten voor de komende jaren.
- Vanuit Kansrijke Start organiseren we netwerkmomenten, zodat de mensen in de geboortezorgketen elkaar kennen en opzoeken als dat nodig is.
- We organiseren kosteloze en laagdrempelige zwangerschapscursussen in de wijken, zodat zwangeren elkaar kunnen ontmoeten en goed voorbereid zijn op de bevalling en het ouderschap.
- We zorgen voor een continu fruitaanbod op scholen, zodat alle kinderen op de schooldagen fruit krijgen.
- We volgen de pilot 'leefstijlcoach' en voeren het plan van aanpak van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Integraal Zorg Akkoord (IZA) uit.
- We continueren de BabyGroenteTas en bekijken samen met de coalitie Kansrijke Start hoe we nog meer ouders kunnen bereiken.
- We blijven inzetten op een rookvrije gemeente door de rookvrije tegels bij openbare speelterreinen te onderhouden en kosteloos de voorstelling van De sTOPPERS te organiseren in de Purmaryn.
- Samen met huisartsen is een samenwerking gestart met het sociaal wijkteam, een soort 'Welzijn op recept', waardoor inwoners snel en veilig worden doorverwezen als hun hulpvraag (ook) anders is dan medisch. Deze inzet breiden we in 2024 uit in alle wijken.

Wijkmanagement

Als spin in het web vormen de dorps- en Wijkmanagers de ogen en oren van de wijken en dorpen. Zij zorgen voor de korte lijnen met inwoners, instellingen en bedrijven en monitoren de leefbaarheid in Purmerend. Ook zijn zij hiermee het eerste aanspreekpunt namens de gemeentelijke organisatie.

Voor het behandelen en beantwoorden van complexe Ruimtelijke-, Sociaal Maatschappelijke- en Veiligheidsvraagstukken vanuit de wijken en dorpen organiseert het Wijkmanagement, indien nodig, integrale overleggen en bewonersbijeenkomsten.

Doordat de Wijkmanagers, accountmanagers en de medewerker Waakvlam dagelijks in de wijk in contact staan, raken bewoners en ondernemers steeds meer op de hoogte van de werkzaamheden van de dorps- en Wijkmanagers. De bewoners weten het Wijkmanagement makkelijk te vinden om hen te raadplegen en te informeren over dorps- en wijkaangelegenheden. Op deze manier worden bewoners meer in hun kracht gezet om zelf initiatieven te nemen in de wijk, weten bewoners elkaar te vinden en ontwikkelt de buurt zich in positieve zin.

- Wijkmanagement verbindt bij maatschappelijk en fysieke ontwikkelingen (jeugd, veiligheid, leefbaarheid, openbare ruimte) door partijen bij elkaar te brengen, en zorgt voor een regiehouder. 'Werken in wijken' is hier een voorbeeld van.
- Om de zichtbaarheid en bekendheid van dorps- en wijkmanagers te vergroten gaan we regelmatig communiceren over de betekenis van dorps- en wijkmanagement. Dit doen we zowel buiten als binnen de organisatie.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 (Bijgesteld)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
BVo21 Kunst en cultuur	Lasten	8.986	8.725	8.899	9.212	9.261	9.508	9.715
BVo21 Kunst en cultuur	Baten	-1.382	-1.327	-1.327	-1.347	-1.367	-1.387	-1.408
		7.604	7.398	7.572	7.865	7.894	8.121	8.307
BVo22 Sport en recreatie	Lasten	10.129	9.589	10.465	11.049	12.139	12.964	13.372
BVo22 Sport en recreatie	Baten	-3.060	-2.085	-2.115	-2.133	-2.153	-2.383	-2.407
		7.068	7.504	8.350	8.915	9.986	10.580	10.965
BVo23 Wijkmanagement	Lasten	1.207	1.551	1.750	1.740	1.783	1.830	1.878
BVo23 Wijkmanagement	Baten	0	0	0	0	0	0	0
		1.207	1.551	1.750	1.740	1.783	1.830	1.878
BVo24 Jeugd	Lasten	43.736	42.015	45.214	46.806	48.544	50.157	51.664
BVo24 Jeugd	Baten	-102	-21	-21	-22	-22	-23	-23
		43.634	41.994	45.193	46.785	48.522	50.135	51.640
BVo25 Onderwijs	Lasten	13.354	12.627	14.145	13.271	13.968	15.891	16.258
BVo25 Onderwijs	Baten	-3.821	-3.336	-3.439	-3.557	-3.457	-3.354	-3.458
		9.532	9.290	10.706	9.714	10.511	12.536	12.800
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	63.870	50.371	54.783	55.912	55.995	53.665	55.421
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Baten	-31.014	-4.653	-7.450	-7.765	-7.592	-3.615	-3.639
		32.856	45.719	47.333	48.147	48.403	50.050	51.782
BVo27 Werk en inkomen	Lasten	52.768	45.150	50.161	47.739	47.528	47.496	47.705
BVo27 Werk en inkomen	Baten	-28.767	-25.094	-27.962	-28.284	-27.962	-27.962	-27.962
		24.001	20.056	22.199	19.455	19.565	19.534	19.743
PGR02 Samenleving	Lasten	194.049	170.028	185.417	185.729	189.217	191.510	196.013
PGR02 Samenleving	Baten	-68.146	-36.516	-42.314	-43.108	-42.554	-38.724	-38.897
Saldo programma		125.903	133.512	143.104	142.622	146.664	152.786	157.115

In dit programma hebben we voor de begroting 2025 € 312.000 hogere lasten en € 794.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2024-2025

Vanwege de omvang van het programma wordt dit programma op beleidsveld niveau toegelicht conform de afspraak met de gemeenteraad. De belangrijkste elementen in de ontwikkeling op beleidsveldniveau ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023 zijn:

BVo21 Kunst en Cultuur	Lasten	Baten
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	313	-19
Totaal	313	-19

BVo22 Sport en recreatie	Lasten	Baten
Indexatie van reguliere subsidies		
Maatschappelijke partners worden geconfronteerd met stijgende energielasten, gestegen huurlasten door de hoge indexaties en ook met gestegen loonkosten door nieuwe CAO-afspraken. Volgens onze begrotingsuitgangspunten houden wij voor subsidies rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 2,5%. Dit is in het licht van de huidige ontwikkelingen te laag. Voor de Voorjaarsnota 2024 is een herberekening van het generieke indexatie percentage op reguliere subsidies gemaakt op basis van de eerder gebruikte systematiek. Dit betekent dat er aanvullend 1,24% subsidieruimte in de begroting 2025 is opgenomen. Hierdoor ontstaat meer financiële ruimte in de begroting voor de subsidie partijen die dat nodig hebben.	109	
Kapitaallasten		
In 2025 worden ten opzichte van 2024 hogere afschrijvings- en rentelasten geraamd op binnen- en buitensportaccommodaties.	468	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000.	7	-18
Totaal	584	-18

BVo23 Wijkmanagement	Lasten	Baten
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	-10	0
Totaal	-10	0

BVo24 Jeugd	Lasten	Baten
Indexatie van reguliere subsidies		
Maatschappelijke partners worden geconfronteerd met stijgende energielasten, gestegen huurlasten door de hoge indexaties en ook met gestegen loonkosten door nieuwe CAO-afspraken. Volgens onze begrotingsuitgangspunten houden wij voor subsidies rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 2,5%. Dit is in het licht van de huidige ontwikkelingen te laag. Voor de Voorjaarsnota 2024 is een herberekening van het generieke indexatie percentage op reguliere subsidies gemaakt op basis van de eerder gebruikte systematiek. Dit betekent dat er aanvullend 1,24% subsidieruimte in de begroting 2025 is opgenomen. Hierdoor ontstaat meer financiële ruimte in de begroting voor de subsidie partijen die dat nodig hebben.	192	
OVA indexeringen contracten jeugdhulp		
Binnen de Jeugdwet hebben wij afspraken met onze gecontracteerde partners dat indexatie plaats vindt op basis van het Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA) percentage. Volgens onze begrotingsuitgangspunten houden wij rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 4,0% vooruitlopend op het definitieve percentage.	1.306	
GGD		
Zoals reeds besloten in de Voorjaarsnota 2023 is het budget van de GGD vanaf 2025 structureel verhoogd met € 150.000 voor de toekomstige huisvesting aan het Prins Bernhardplein in Zaandam.	150	
Taakstelling		
In de Voorjaarsnota 2024 is een taakstelling opgenomen voor de uitvoering van de Jeugdwet. De gemeente kan de kostenstijgingen niet langer dragen en moet maatregelen nemen. De Hervormingsagenda en de oplopende kosten voor Jeugd dwingen ons om anders te kijken naar hoe we het beleidsveld Jeugd hebben ingericht. Door de zorgketen beter op elkaar af te stemmen voorzien we niet een direct maatschappelijk effect, maar wel dat we ons geld effectiever uitgeven. Hiervoor is nu een stelpost opgenomen die taakstellend is voor de inhoudelijke besparingen. Deze taakstelling start in 2024 voor een bedrag van € 1,5 miljoen en loopt jaarlijks op met € 250.000 tot € 2,5 miljoen in 2028.	-250	
Loonkosten		
De loonkosten zijn geïndexeerd en de verdeling van de loonkosten op de programma's zijn integraal bijgesteld zodat deze per beleidsveld een betere weergave zijn van de werkelijke personele inzet. Dit zorgt voor hogere loonkosten in 2025.	148	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000.	46	-1
Totaal	1.592	-1

BV025 Onderwijs	Lasten	Baten
Huur tijdelijke huisvesting		
Hogere lasten door de actualisatie van het IHP bij de Voorjaarsnota 2024. Er zijn in 2025 kosten voor noodlokalen geraamd in verband met de nieuwbouw van de Montessori school en de Delta. Hiervoor is een budget van € 195.000 beschikbaar gesteld.	195	0
Nieuwbouw Da Vinci College		
In 2024 zijn incidentele kosten opgenomen voor de nieuwbouw van het Da Vinci College. De bestaande school wordt in 2024 voor de helft gesloopt. De kosten voor de sloop en het afschrijven van de restant boekwaarde geven een verschil van € 1.238.000 ten opzichte van 2024.	-1.238	0
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	169	-118
Totaal	-874	-118

BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	Baten
Toegankelijkheid		
Er is een bedrag van € 154.000 doorgeschoven in de jaarrekening 2023 naar 2024 als resultaatbestemming vanwege het ontbreken van capaciteit in 2023 om aan dit budget volledig uitvoering te geven. Daarnaast betreft dit een incidenteel aflopend budget, waarbij het budget in 2025 € 40.000 lager is dan in 2024. Tezamen telt dit op tot € 194.000.	-194	
Noodfonds energie en huur		
Er is een bedrag van € 418.000 doorgeschoven in de jaarrekening 2023 naar 2024 als resultaatbestemming om een verdere invulling voor het noodfonds energie en huur voor de maatschappelijke partners te geven in 2024. In de begroting van 2025 komt dit budget niet meer terug.	-418	
Algemene Opvang Purmerend		
Voor het onderhoud en vervanging van de verschillende camerasystemen en elektrische sloten bij de Algemene Opvang Purmerend (AOP) is er een bedrag van € 210.000 doorgeschoven in de jaarrekening van 2023 naar 2024 als resultaatbestemming. In de begroting van 2025 komt dit budget niet meer terug.	-210	
Indexatie van reguliere subsidies		
Maatschappelijke partners worden geconfronteerd met stijgende energielasten, gestegen huurlasten door de hoge indexaties en ook met gestegen loonkosten door nieuwe CAO-afspraken. Volgens onze begrotingsuitgangspunten houden wij voor subsidies rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 2,5%. Dit is in het licht van de huidige ontwikkelingen te laag. Voor de Voorjaarsnota 2024 is een herberekening van het generieke indexatie percentage op reguliere subsidies gemaakt op basis van de eerder gebruikte systematiek. Dit betekent dat er aanvullend 1,24% subsidieruimte in de begroting 2025 is opgenomen. Hierdoor ontstaat meer financiële ruimte in de begroting voor de subsidie partijen die dat nodig hebben.	290	
OVA indexeringen WMO		
Binnen de WMO en maatschappelijke ondersteuning hebben wij afspraken met onze gecontracteerde partners dat indexatie plaats vindt op basis van het Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA) percentage. Volgens onze begrotingsuitgangspunten houden wij rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 4,0% vooruitlopend op het definitieve percentage.	1.499	
Huuropbrengsten tijdelijke woningen		
De baten nemen met € 215.000 toe door huuropbrengsten van de tijdelijke woningen in de Kraggeveenstraat en het Waterlandplein-Rijperhof.		-215
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000.	162	-100
Totaal	1.129	-315

BVo27 Werk en inkomen	Lasten	Baten
Ontwikkelbanen		
In 2023 is € 800.000 extra budget overgeheveld voor de bekostiging van de ontwikkelbanen 2024 bij Werkom. Deze gelden zijn afkomstig van de ESF subsidies welke eind 2023 zijn ontvangen. In 2025 hebben we dit budget niet.	-800	
Werkom		
De begroting 2025 is aangepast conform de begroting van Werkom. De zienswijze op de begroting 2025 van Werkom is vastgesteld in de raad. Hierdoor hebben we in 2025 € 278.000 lagere lasten dan in 2024.	-278	
Inburgering		
Er zijn extra gelden ontvangen in 2024 voor inburgering. Dit betreft extra geld in het kader van ELIP (Einde lening inburgeringsplicht) en maatschappelijke begeleiding. In 2025 hebben we dit budget niet.	-487	
Energiearmoede		
Voor de aanpak van de energiearmoede hebben we in 2022 en 2023 baten ontvangen vanuit de Sisa regeling Aanpak Energiearmoede (C55). Voor 2025 is er € 322.000 aan zowel baten en lasten (budgetneutraal) in de begroting opgenomen.	322	-322
Energietoeslag		
In de begroting 2024 hadden we nog restant budget voor de uitbetaling van de energietoeslag, die in 2024 heeft plaatsgevonden. In 2025 hebben we deze lasten niet meer.	-1.079	
Vroegsignalering energiearmoede		
Vanuit de september circulaire 2023 is er €204.000 extra budget beschikbaar gesteld in de begroting van 2024 voor de vroegsignalering van energiearmoede en het verwachte extra beroep op de bijzondere bijstand. In 2025 is dit budget er niet.	-204	
Aanpak geldzorgen, armoede, schulden en kinderarmoede		
Er is een bedrag van € 165.000 doorgeschoven in de jaarrekening 2023 naar 2024 als resultaatbestemming voor de aanpak van geldzorgen, armoede en schulden en het tegengaan van kinderarmoede. Dit was een incidenteel budget uit 2023. In de begroting van 2025 komt dit budget niet terug.	-165	
Loonkosten		
De loonkosten zijn geïndexeerd en de verdeling van de loonkosten op de programma's zijn integraal bijgesteld zodat deze per beleidsveld een betere weergave zijn van de werkelijke personele inzet. Dit zorgt voor hogere lasten in 2025.	318	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	-49	
Totaal	- 2.422	-322

Reserves

Reserve Oekraïne (opvang ontheemden)

In 2024 is de reserve Opvang Ontheemden (Oekraïne gelden) gevormd. Vanuit het raadsbesluit op de aanschaf van de woningen aan het Waterlandplein/Rijperhof is voor 2025 de eerste onttrekking van € 13.000 aan de reserve geraamd.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringsen

De jaarschijf 2025 van programma 2 heeft een totaalbedrag van € 46,4 miljoen aan investeringen, waarvan € 2,9 miljoen betrekking heeft op voorgenomen investeringen: grond en bouw sporthal Karekietpark en Leeghwaterpark (sport & recreatie). Afspraak voor voorgenomen investeringen is dat hiervoor een apart raadsvoorstel wordt opgesteld om tot uitgave te mogen overgaan. Het grootste deel van de investeringen 2025 betreft de scholenbouw (€ 32,5 miljoen): grondkosten 2^e school Zuidoostbeemster, nieuwbouw Da Vinci college, Plankier/Alexander Roozendaalschool Mercuriusweg 2, De Klim-op Karekietpark en 2^e school Middenbeemster. Het andere deel van de investeringen betreft sport (26 investeringen voor een bedrag van € 9,4 miljoen waaronder het hybridebad van het Leeghwaterbad) en WMO hulpmiddelen (€ 1,4 miljoen). Voor de specificatie van de investeringen wordt verwezen naar de bijlage Meerjareninvesteringsplanning.

Programma 3

Wonen

Visie

We zorgen voor een aansprekende woningvoorraad in leefbare buurten waar het fijn is om te wonen en waar mensen naar elkaar omzien, met voldoende variatie in woningtypen en prijsklassen huur en koop, waarin iedereen in elke levensfase een plek kan vinden. Er is voldoende ruimte voor bijzondere doelgroepen en mensen met een specifieke woon(zorg)vraag.

Doelen en activiteiten

Samen met onze partners werken wij aan deze visie door te sturen op onderstaande punten:

- Een eerlijke verdeling van de sociale huurwoningen van corporaties.
- Een gebalanceerde programmering van nieuwbouw- en transformatielocaties. Hierbij wordt rekening gehouden met:
 - de specifieke ligging en kenmerken van de locaties;
 - de woningvraag van woningzoekenden (zowel van binnen als van buiten Purmerend);